

Błogosławieństwo wzmacnia miłość

Błogosławieństwa dla kochających się par. Materiały dla osób duszpasterskich.
Wytyczne Wspólnej Konferencji Episkopatu Niemiec z dnia 4 kwietnia 2025 r.

„Kościół pragnie głosić słowem i czynem przesłanie o godności każdej osoby, darowanej przez Boga. To przesłanie nadaje kierunek Kościołowi w kontaktach z ludźmi i podejściu do ich związków. Dlatego okazuje uznanie i towarzyszy parom połączonym miłością, które okazują sobie wzajemnie pełny szacunek i godność oraz są gotowe trwale żyć ze sobą, wyrażając swoją seksualność w trosce o siebie nawzajem i w społecznej odpowiedzialności. Niektóre pary proszą o błogosławieństwo dla swojego związku. U podstaw tej prośby leży wdzięczność za doświadczoną miłość i nadzieja na przyszłość, której towarzyszy Bóg”¹.

W oparciu o to dążenie, Zgromadzenie Synodalne Drogi Synodalnej Konferencji Episkopatu Niemiec i Centralnego Komitetu Katolików Niemieckich (Zentralkomitee der deutschen Katholiken, ZdK) wydało zalecenie, aby umożliwić celebrację błogosławieństwa dla par, które nie chcą zawrzeć kościelnego małżeństwa sakramentalnego lub dla których taka możliwość nie jest dostępna.

Tematyka błogosławieństw par dyskutowana jest w Kościele katolickim w Niemczech od dłuższego czasu. Pary, które nie zawierają małżeństwa kościelnego, pary rozwiedzione i ponownie zawierające małżeństwo, a także pary reprezentujące całą różnorodność orientacji seksualnych i tożsamości płciowych są oczywistą częścią naszego społeczeństwa. Niemało z tych par pragnie błogosławieństwa dla swoich związków². Taka prośba jest wyrazem wdzięczności za ich miłość oraz pragnienia kształtowania tej miłości dzięki czerpaniu z wiary. Dotychczas nie było ogólnych wytycznych dotyczących tego, jak osoby duszpasterskie mogą w odpowiedni sposób odpowiedzieć na tę potrzebę.

Uchwała Zgromadzenia Synodalnego przewidywała zatem szybkie przedłożenie wspólnie opracowanych przez Konferencję Episkopatu Niemiec i ZdK propozycji

¹ Uchwała Zgromadzenia Synodalnego z dnia 10 marca 2023 r.: Dokument o celebracji błogosławieństw dla par, które się kochają, w: Droga Synodalna, 20. Uchwały Drogi Synodalnej Kościoła katolickiego w Niemczech, wydane przez Sekretariat Drogi Synodalnej (Bonn 2023), s. 283 (cały tekst: 283-290, cytowane dalej jako: DS 20).

² „W praktyce duszpasterskiej stało się powszechnym doświadczeniem, że pary kochające osoby tej samej płci wyrażają prośbę o błogosławieństwo dla swojego związku. Podobnie czynią to pary ponownie zawierające małżeństwo cywilne, które odważają się na nowy początek w nowym związku. Czynią to również pary, które nie czują się jeszcze gotowe do sakramentu małżeństwa. Często odpowiadają one w ten sposób na potrzeby związku, w którym tylko jeden z partnerów jest wierzący lub blisko związany z Kościołem katolickim. Coraz częściej doświadcza się również, że pary nieochrzczone proszą o błogosławieństwo.” (DS 20, nr 13)

dotyczących warunków ramowych i celebrowania błogosławieństw. Niniejsze wytyczne spełniają to zadanie.

W ostatnim czasie istotnej zmianie uległy kościelne okoliczności tej kwestii: 18 grudnia 2023 roku Dykasteria Nauki Wiary opublikowała, za zgodą papieża, deklarację „Fiducia supplicans – o duszpasterskim znaczeniu błogosławieństw” (cytowaną dalej jako: FS). Dokument ten odchodzi od dotychczasowego kategorycznego „nie” dla błogosławieństw par, dla których sakramentalne małżeństwo kościelne nie jest możliwe³. Aby silniej wyrazić duszpasterskie podejście pontyfikatu papieża Franciszka również w tej kwestii, zamiarem Fiducia supplicans jest „zapropozowanie wizji, która łączy w sobie w sposób spójny aspekty doktrynalne z duszpasterskimi” (FS 3).

Jednocześnie deklaracja zachęca do głębszego przemyślenia i docenienia znaczenia błogosławieństw w ogóle. Błogosławieństwa „prowadzą [...] do uchwycenia obecności Boga we wszystkich wydarzeniach życia i przypominają, że nawet w posługiwaniu się rzeczami stworzonymi, człowiek jest zaproszony do szukania Boga, kochania Go i wiernego służenia Mu” (FS 8). Za papieżem Franciszkiem Fiducia supplicans przypomina, że sam Jezus Chrystus jest „wielkim błogosławieństwem Bożym” ponad wszystkimi partykularnymi błogosławieństwami. On jest wielkim darem Boga, „błogosławieństwem dla całej ludzkości, jest błogosławieństwem, które nas wszystkich zbawiło” (FS 1). Tak więc z prośbą o błogosławieństwo zawsze łączy się dziękczynienie i uwielbienie Bożej dobroci i wielkości, Jego darów i dobrodziejstw, daru życia i miłości (por. FS 10, 15, 29); „Prośba o błogosławieństwo wyraża i pielęgnuje otwartość na transcendencję, pobożność, bliskość Boga w tysiącu konkretnych okolicznościach życia, a to nie jest mała rzecz w świecie, w którym żyjemy. Jest to ziarno Ducha Świętego, które należy pielęgnować, a nie powstrzymywać” (FS 33).

W podobny sposób wyraża to tekst Drogi Synodalnej, gdy wskazuje, że w prośbie par o błogosławieństwo widać wyraźnie, „że ludzie chcą kształtować swój związek w horyzoncie Boga i kierować się przy tym Dobrą Nowiną. Wzmocnione przez błogosławieństwo, pary te czynią chrześcijańską wiarę i relację z Bogiem owocną w swoim związku, w swoich rodzinach, kręgach przyjaciół i wspólnotach, siejąc ziarno dalszego błogosławieństwa w naszym Kościele i dla niego” (DS 20, nr 21).

Naszą kulturę i społeczeństwo, gdzie godność ludzka, równość i samostanowienie są wysoko cenionymi wartościami, i gdzie wykazuje się wysoką akceptację dla różnych konfiguracji par opartych na miłości i odpowiedzialności, może tylko wzmocnić myśl, którą Fiducia supplicans po raz pierwszy nazywa w dokumencie Magisterium:

³ Por. Responsum ad dubium Kongregacji Nauki Wiary z dnia 22 lutego 2021 r. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20210222_responsum-dubium-unioni_pl.html

wszystko, co w takim wspólnym życiu i w tych relacjach jest „prawdziwe, dobre i po ludzku ważne [zostaje] przeniknięte, uzdrowione i wzmocnione obecnością Ducha Świętego” (FS 31). Zawsze bowiem, gdy ludzie proszą o błogosławieństwo, wyrażają w ten sposób prośbę o Bożą pomoc, by móc żyć wartościami Ewangelii z większą wiernością (por. FS 40). „Ta prośba musi być pod każdym względem doceniana, musi nam towarzyszyć i być przyjmowana z wdzięcznością (FS 21)”. Jednocześnie błogosławieństwa jako formy ekspresji wiary wzbogacają życie Kościoła i pogłębiają zrozumienie relacji między Bogiem a ludźmi. W ten sposób błogosławieństwa stają się „bogactwem duszpasterskim do wykorzystania” (FS 23).

Z tej podstawy wynikają następujące praktyczne wskazówki:

- Zgodnie z uchwałą Drogi Synodalnej, zarówno wyświęceni szafarze, jak i osoby posiadające biskupie upoważnienie do sprawowania liturgii, mogą udzielać błogosławieństw. (DS 20, nr 7)
- W odniesieniu do sytuacyjnego kształtowania i formułowania błogosławieństwa, *Fiducia supplicans* opiera się na doświadczeniu, roztropności duszpasterskiej oraz empatii duszpasterskiej osób udzielających błogosławieństwa. (FS 35 i 41) Wszystkie osoby proszące o błogosławieństwo powinny być traktowane z szacunkiem.
- *Fiducia supplicans* wyraźnie zaznacza, że prośba o błogosławieństwo i jego udzielenie nie są poddane żadnemu innemu warunkowi niż wspólne zaufanie Bożej pomocy. (por. FS 12 i 25)
- Osoby duszpasterskie, którzy mimo to dochodzą do przekonania, że nie mogą pogodzić udzielenia błogosławieństwa ze swoim sumieniem lub nie są co do tego pewni, powinni skierować parę proszącą o błogosławieństwo do osób wspierających (np. osoby odpowiedzialne za duszpasterstwo osób LGBT+, diecezjalne duszpasterstwo małżeństw i rodzin).
- Należy zapewnić odpowiednie szkolenia dla osób duszpasterskich.
- Zgodnie z uchwałą, doświadczenia z błogosławieństwami dla kochających się par będą poddane ewaluacji. (por. DS 20 nr 10)
- Błogosławieństwa dla kochających się par mogą i powinny charakteryzować się większą spontanicznością i swobodą w związku z sytuacją życiową osób proszących o błogosławieństwo. Z tego powodu nie przewiduje się zatwierdzonych celebracji liturgicznych i modlitw dla tych błogosławieństw.
- Błogosławieństwa powinny być kształtowane w taki sposób, aby nie dochodziło do pomylenia ich z liturgiczną celebracją sakramentu małżeństwa.
- Błogosławieństwo jest symbolicznym urzeczywistnieniem wydarzenia zachodzącego pomiędzy Bogiem a ludźmi. Powinno być jasne, że ludzie proszą o Boże błogosławieństwo dla swojego związku, które jest im niezawodnie udzielane.

- Błogosławienie jest jednocześnie działaniem Kościoła, który oddaje się w służbę spotkania Boga z człowiekiem. Kościół poważnie traktuje pragnienie pary, aby poddać swoją dalszą drogę życiową pod błogosławieństwo Boże. Widzi w prośbie o błogosławieństwo nadzieję na relację z Bogiem, która może podtrzymywać ludzkie życie. Aby umocnić parę w tej nadziei, wszyscy, którzy wspierają błogosławieństwo, uczestniczą w miarę możliwości wraz z przewodniczącym/przewodniczącą poprzez aklamację, modlitwę i śpiew.
- Błogosławieństwo wymaga wspólnego przemyślenia, które w granicach teologicznego rozsądku uwzględnia życzenia i potrzeby pary dotyczące odpowiednich ram i przebiegu błogosławieństwa. Większa spontaniczność i swoboda tych błogosławieństw powinny łączyć się ze starannością w przygotowaniu.
- Sposób przewodniczenia błogosławieństwu, miejsce, całościowa estetyka, w tym muzyka i śpiew, powinny świadczyć o szacunku dla ludzi proszących o błogosławieństwo, ich wzajemnej relacji i ich wiary.
- Poprzez słowa z Pisma Świętego uwidacznia się związek między zbawczym działaniem Boga a błogosławieństwem. Dlatego w ramach błogosławieństwa powinny być odczytane i ewentualnie objaśniane odpowiednie do sytuacji teksty biblijne.
- Modlitwa błogosławieństwa zwraca się do Boga objawionego w Biblii i wspomina w uwielbieniu i dziękczynieniu Jego połączenie z historią ludzi i całego stworzenia. Do tego powinna dołączyć się prośba o błogosławieństwo dla pary. Modlitwa błogosławieństwa kończy się uwielbieniem Boga.

Kogo Bóg błogosławi, nad tym „rozpromienia swoje oblicze”. Pismo Święte jest o tym przekonane (por. Lb 6, 24). Być błogosławionym przez Boga oznacza iść drogą życia pod miłującym spojrzeniem Boga.

Tą drogą nie musimy i nie powinniśmy iść sami. Możemy iść nią z ludźmi, których Bóg stawia u naszego boku, otoczeni i niesieni przez wielką wspólnotę wierzących wszystkich czasów.